

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : חורף תשע"ט, 2019
היקף הבחינה : שתי יחידות לימוד
מספר שאלון : 990402

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

ארגון ומינהל

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים:

פרק ראשון (10X4) 40 נקודות.

פרק שני (7X2) 14 נקודות.

פרק שלישי (2X15) 30 נקודות.

פרק רביעי (4X4) 16 נקודות

סה"כ: 100 נקודות

פרטי מרכז ההשכלה:	ג. מלאו את הפרטים הבאים:
שם: _____	מספר נבחן: _____
כתובת המוסד: _____	שם נבחן: _____
קוד מוסד: _____	שם משפחה פרטי
מקום בחינה: _____	מס' ת"ז: <input type="text"/>

בהצלחה!

שם המעריך: _____
ציון בחינה: _____

פרק ראשון שאלות סגורות (40 נקודות)

לפניכם 12 שאלות. עליכם לענות על 10 שאלות בלבד. הקיפו בעיגול את התשובה המתאימה ביותר. (לכל שאלה - 4 נקודות).

1. **בראיון עבודה המרואיין:**

- א. צריך להיות צנוע.
- ב. צריך להתייחס למראיין בצורה חברית ובלתי פורמלית.
- ג. צריך להיות ענייני וממוקד.
- ד. צריך להשמיץ את המעביד הקודם.

2. **יורם מנהל חברת הסעות. הוא מאמין שאנשיו עובדים עבור כסף בלבד, הם עצלנים ובעצם היו מעדיפים שלא לעבוד כלל אם יכלו. הוא דואג לפקח עליהם באופן ישיר וצמוד, נוזף במי שטועה ונותן בונוס כספי לעובדים מצטיינים. יורם מאמין בגישה הבאה:**

- א. ניהול מסוג Y של מקרגור.
- ב. ניהול מסוג X של מקרגור.
- ג. ניהול על פי מאסלו.
- ד. שיתוף עובדים.

3. **דני העדיף מקום עבודה בו השכר נמוך, אולם יש בו קביעות, על פני מקום עבודה אחר בו השכר גבוה ללא קביעות. על פי תיאוריית הצרכים של מאסלו, הצורך שמניע את דני הוא:**

- א. הצורך במימוש עצמי.
- ב. הצורך בביטחון.
- ג. הצורך בהערכה וכבוד.
- ד. הצורך בשייכות.

4. **שיתוף עובדים בהחלטות הוא דוגמה ל:**

- א. עידוד חומרי.
- ב. עידוד משולב.
- ג. עידוד מוראלי.
- ד. תוספת שכר לעובד.

5. תהליך קבלת החלטות

- א. מורכב משלושה שלבים.
- ב. מחייב ליווי יועץ חיצוני.
- ג. הוא תהליך בו מתבצעת בחירה של דרך פעולה אחת מתוך מספר דרכי פעולה אפשריות.
- ד. לא מתחשב ביכולת ביצוע וזמינות משאבים.

6. היתרון ברשת תקשורת ריכוזית הוא:

- א. שכל חבר יכול להציג את עמדתו לחבר אחר בקבוצה ללא תיווך.
- ב. יעילות בהעברת מסרים כשהקבוצה עוסקת במטלות מורכבות.
- ג. יעילות בהעברת מסרים כאשר הקבוצה עוסקת במטלות פשוטות.
- ד. יצירת עומס מידע על אנשים מרכזיים.

7. התפוקות:

- א. הן חומרי הגלם שמהם מייצר הארגון את מוצריו.
- ב. חשובות בעיקר בארגון ציבורי.
- ג. השירותים או המוצרים שהארגון מייצא לסביבה.
- ד. החומרים שארגון קולט מהסביבה.

8. לפי גישת יחסי אנוש, העובד מונע בעיקר מ:

- א. תגמול כספי.
- ב. צורך בביטחון.
- ג. צרכים בסיסיים.
- ד. תגמול חברתי.

9. לחץ במקום העבודה:

- א. נוצר אצל כל האנשים באותה מידה לגבי אותם דברים.
- ב. מאפיין רק אנשי שירות.
- ג. יכול להתבטא בכאבי ראש, לחץ דם גבוה, תחושת בלבול וחוסר ריכוז.
- ד. מושפע רק ממאפיינים אישיים של העובד.

10. תמר, המנהלת, החליטה לשנות את הגדרת תפקידו של עובד, כך שיהיה יותר עצמאי ובעל אחריות רבה יותר. בתחום הניהול, פעולה זו נקראת:

א. קונפליקט תפקידי.

ב. העשרת עיסוק.

ג. עבודת צוות.

ד. פישוט תפקיד.

11. אחד המאפיינים של ארגון ביורוקרטי הוא:

א. מערכת לא ברורה של סמכות ואחריות.

ב. מדרג ידוע וברור של סמכויות.

ג. העסקת עובדים לטווח קצר בלבד.

ד. שיתוף העובדים בתהליך תכנון העבודה אותה עליו לבצע.

12. יעילות סגנון המנהיגות מושפעת מ:

א. הכריזמה של המנהיג בלבד.

ב. אופי הקבוצה, הנסיבות ואופי המנהיג.

ג. ההרכב החברתי של חברי הקבוצה בלבד.

ד. התכונות המולדות של המנהיג בלבד.

פרק שני (14 נקודות)

לפניכם 9 היגדים, בחרו 7 מתוכם.

הקיפו בעיגול אחת משתי האפשרויות: "נכון" או "לא נכון". (לכל סימון מתאים - 2 נק').

1. מנהיג אוטוקרטי משתף את חברי הקבוצה בהחלטות. **נכון/ לא נכון**
2. לפי גישת המערכות הפתוחות הארגון מושפע מהסביבה ומשפיע עליה. **נכון/ לא נכון**
3. אין צורך להתכונן לריאיון עבודה. **נכון/ לא נכון**
4. קונפליקט תפקידי גורם ללחץ. **נכון/ לא נכון**
5. במחקרי הות'ורן נחשפה השפעת הקבוצה על היחיד. **נכון/ לא נכון**
6. התנהגות אגרסיבית מומלצת כשצריך לדבר עם הממונה. **נכון/ לא נכון**
7. קבוצת עבודה בלתי פורמלית נוצרת על בסיס חברות מרצון. **נכון/ לא נכון**
8. בתקשורת דו-סטריית יש משוב. **נכון/ לא נכון**
9. גישת הניהול המדעי רואה בעובדים חלק מהמכונה התעשייתית. **נכון/ לא נכון**

פרק שלישי (30 נקודות)

לפניכם שלושה נושאים. בחרו שני נושאים מתוכם.
בשני הנושאים שבחרתם - חשוב להקפיד לענות על כל השאלות הכלולות בהם.
(לכל נושא מלא - 15 נקודות). את התשובות לנושאים יש לכתוב במחברת הבחינה.

נושא ראשון – מוטיבציה

1. א. עידוד חומרי – תגמול כספי או תגמול הניתן בשווה כסף שמטרתו להניע את העובד להשקיע בעבודה
עידוד מוראלי – תגמול המכוון לספק את הצרכים הפסיכולוגיים של האדם, צרכים חברתיים פסיכולוגיים (4 נק')
- ב. עידוד מוראלי כגון: העשרת תפקיד, שיתוף בהחלטות, תעודת הערכה, שמספק צרכים פסיכולוגיים וחברתיים יעיל יותר עבור מהנדסים ששכרם ממילא גבוה, ותוספת שכר קטנה לא תשפיע עליהם לפעול מרצון לשעות נוספות. (3 נק')
2. א. צרכים פיזיים – צרכים ראשוניים קיומיים כגון: מזון, שתיה, טמפרטורה, אוויר וכו' (3 נק')
- ב. עמית צודק. ע"פ התיאוריה של מאסלו, הצרכים מתעוררים באדם לפי סדר קדימויות. צורך יכול להתעורר ולהוות גורם מניע רק לאחר שקודמו במדרג סופק לפחות באופן חלקי. עובדי היצור ששכרם נמוך נמצאים בשלב התחתון של פירמידת הצרכים מונעים מסיפוק צרכים פיזיים המהנדסים ששכרם גבוה נמצאים בשלב גבוה יותר כי צרכיהם הבסיסיים מסופקים, והם מונעים מצרכים גבוהים יותר (צרכי חברה/כבוד/מימוש עצמי) (5 נק')

נושא שני - השתלבות במקום עבודה

1. נדרשו 3 שגיאות בלבד
 - א. כתיבת קו"ח בכתב יד במקום הדפסת קו"ח
 - ב. כתיבה סיפורית ומעניינת במקום כתיבה עניינית ואפקטיבית
 - ג. בהשכלה והשתלמויות - ציינה לימודי תיכון ואחר כך לימודי אוניברסיטה, מהעבר להווה כאשר הרישום הנכון הוא מההווה לעבר. קודם נציין את הלימודים באוניברסיטה ואח"כ נציין את הלימודים בתיכון.
 - ד. פירטה תחביבים רבים
 - ה. הוסיפה שמות ממליצים
- (6 נק')

2. א. כן, אורית בחרה בדרך הנכונה. רשת קשרים חברתיים, היא אחת הדרכים המומלצות ביותר שכן זוהי הדרך שבה אחוז ההצלחה הוא הגבוה ביותר. השיטה עובדת כי אנשים אוהבים לעזור במיוחד כשקל לעזור. העיקרון הוא "חבר מביא חבר", ניתן לקבל מידע מחברים על התחום שבו רוצים לעסוק ואפשר להגיע להצעות עבודה שלא נגישות אחרת, וברגע שמגיעים למשרה פנויה לא מתמודדים מול מאות אחרים שענו למודעה בעיתון אלא המועמד לבד, לפעמים מועמד יחיד. (4 נק')

ב. נדרש לרשום 2 דרכים נוספות לחיפוש עבודה.

- מכרזים
- חיפוש עבודה באתרי אינטרנט
- התנדבות
- פניה יזומה למקום עבודה ולהציע את שירותנו
- חברת כח אדם/השמה
- מודעות דרושים בעיתונים
- לשכת תעסוקה

(5 נק')

נושא שלישי – ניהול ומנהיגות

1. א. מנהיג משימתי- נותן דגש על השגת המטרה והמשימה לפני כל עניין אחר. מנהיג חברתי - נותן דגש על טיפוח העובד, התחשבות רבה בעובדים ועידודם. (4 נק')

ב. בחברה בה האקלים הארגוני נוח והעובדים איכותיים, בעלי מוטיבציה ו"ראש גדול" יעיל יותר ניהול חברתי המכוון לטיפוח העובדים. (6 נק')

2. המנכ"ל הוא מנהיג פורמלי משום שהוא ממונה ע"י ההנהלה. מנהיג פורמלי = מנהל (5 נק')

פרק רביעי (16 נקודות)

לפניכם 6 היגדים, בחרו 4 מתוכם.

הסבירו את הטענה/האמירה המוצגת במשפט. (לכל שאלה 4 נקודות).

1. מטרת קורות חיים היא להגיע לראיון עבודה.

הסבירו: תפקיד קורות החיים הוא "למכור את המועמד", לייצג אותו בצורה מלאה, אמינה מעניינת ומושכת כדי שיוכל לעבור בהצלחה את המיון הראשון המבוסס על קורות החיים ושיזומן לשלב הבא- לראיון.

2. סימני שחיקה יכולים להיות פסיכולוגיים ו/או פיזיולוגיים.

הסבירו: סימני השחיקה יכולים להיות פסיכולוגיים כגון: אפתיה, בלבול, דיכאון, ניכור, כעס ו/או פיזיולוגיים כגון: כאבי ראש, בעיות בלחץ דם, מחלות לב, מחלות במערכת העיכול.

3. מתן משוב הוא אמצעי חשוב לשיפור תהליך התקשורת. הסבירו: המשוב הוא תגובת הנמען למסר, אם המסר לא היה ברור או שהובן שלא כהלכה ניתן לקבל הבהרות לדברים ולתקן.

4. הנורמות בקבוצה יכולות להשתנות עם השנים. הסבירו: נורמות הן כללי התנהגות המצופים מחברי הקבוצה, הן יכולות להשתנות בהתאם לזמן ולמקום. מה שלא היה מקובל לפני מספר שנים יכול להיחשב היום כדבר לא רגיל ולהיפך.

5. הסביבה הפיזית משפיעה על התנהגות הארגון. הסבירו: המבנה הטופוגרפי של סביבת הארגון, מערכת הכבישים והרכבות באזור, האקלים משפיעים על התנהגות הארגון. לדוגמה, קרבה לעורקי תחבורה מאפשרת ליצור להוביל חומר גלם וציוד בקלות יחסית.

6. ארגון יכול לעזור לעובד להתמודד עם שחיקה. הסבירו: התאמת התפקיד לעובד, צמצום מרבי של לחצים ארגונומיים: צפיפות רעש, חום/קור לא נוחים, הגדרת מטרות ריאליות, בניית לוח זמנים מאוזן, תעדוף נכון של משימות, עומס כמותי ואיכותי אופטימלי, גיוון בעבודה, מתן עצמאות לעובד, השתלמויות, לימוד ועדכון מקצועי, עידוד ביטוי אישי ויצירתיות, סדנאות להתמודדות עם לחץ, מתן הפסקות ריענון ואכילה בעבודה, אווירה תומכת של פתיחות תקשורת ותמיכה המאפשרת לפתח קשר בריא בין עובדים ומנהלים.

ב ה צ ל ח ה !